

NATRUE-mærket: Krav til naturlig og økologisk kosmetik

Version 3.0 af 28.10.2014

Opdateret tekst (i forhold til udgave 2.9) er vist fremhævet med gul baggrund.

Forord

Menneskeheden har overvundet mange miljø- og leveforhold uden at have tilpasset menneskekroppen til dem. Arkitektur, beklædning og kosmetik – som alle er civilisationens kulturelle landvindinger – er substitutter for menneskekroppens evne til at tilpasse sig.

I tilgift til deres rent tekniske funktioner har arkitektur og beklædning også en æstetisk funktion. Det samme er tilfældet for (dekorativ) kosmetik. Dyreverdenen, derimod, har tilpasset sig til sine respektive miljøer og leveforhold. Her dækker og beskytter skæl, pels, skjold og fjer dyrene fra omgivelserne.

Den seneste udvikling inden for især fødevarersektoren, men også andre industriområder, har understreget, hvor vigtigt 'naturlighed' er for forbrugerne. Forbrugerne har ændret vaner, og er i stigende grad opmærksomme på naturlige aspekter, også når det drejer sig om hudplejeprodukter. Denne tendens vil med al sandsynlighed fortsætte.

Dog er værdisætningen af fødevarers og kosmetiks 'naturlighed' ikke direkte sammenlignelige. De vigtigste aspekter af naturligheden i fødevarer er bl.a. forekomst i naturen, dyrkningsmetoder og hvorvidt produktionen kan føres tilbage til kilden, som den store mængde af 'naturlige' og 'økologiske' fødevarer mærker viser. Naturlig kosmetik er derimod sædvanligvis komplekse sammensætninger af naturlige, hovedsageligt forarbejdede råmaterialer. Derfor skal de evalueres på anden vis.

Der har nu i en periode eksisteret en mængde definitioner og kendemærker for naturlig kosmetik på både nationalt og internationalt plan. Derfor er spørgsmålet om vi virkelig behøver endnu en definition? Den største udfordring produktionen af naturlig kosmetik står overfor er, udover udvælgelsen af råmateriale af tilstrækkelig kvalitet, at kunne tilbyde forbrugerne effektive, sikre og sansemæssigt tiltalende produkter af høj kvalitet. Dog kan produkter af denne art ikke altid fremstilles udelukkende af rene, naturlige ingredienser. Hvis vi fx kaster blikket på beklædning, kan tiltalende produkter – i modsætning til fødevarer – ikke produceres udelukkende af rene, umodificerede naturlige substanser. Her falder et eksempel som tekstiler, fremstillet af fibre, i øjnene.

Spørgsmålet er også for kosmetiske produkter, hvilke naturingredienser der kan anvendes som de er, hvor (fysisk-) kemiske modifikationer synes nødvendige i klart definerede rammer, og hvorledes substanser som er nær naturlige skal vurderes. Kompromiser er til en vis grad nødvendige. Dog skal det sikres, at de er forståelige og gennemskuelige for forbrugeren, samt at forbrugeren informeres i tilstrækkelig grad. Ikke desto mindre bør disse kompromiser begrænses til det absolut nødvendige. Definitionen på 'naturkosmetik' må ikke gøres uforståelig af en række tilsyneladende tilfældige undtagelser. De til NATRUE-mærket fremsatte kriterier skal, hvad angår pålidelighed og fuldstændig gennemskuelighed, gå længere end nogen tidligere fremsat definition på 'naturkosmetik' i Tyskland og Europa. Udelukkende naturlige, visse naturidentiske og naturafledte råmaterialer må anvendes i overensstemmelse med nedenstående krav.

Kriterier, optegnelser over godkendte substanser samt certificerede produkter og råvarer samt FAQ'er er frit tilgængelige for alle interessenter, forbrugere såvel som producenter, på www.natrue.org. Desuden kan der stilles spørgsmål og skrives kommentarer på nævnte side.

Alle produkter skal, uafhængigt af formuleringen af et naturkosmetisk produkt, først og fremmest overholde de **grundlæggende krav i kosmetikforordning (EC Nr. 1223/2009)**, specielt hvad angår sammensætning, sikkerhed, effektivitet og mærkningskrav. Derudover er testning på dyr fundamentalt i modstrid med NATRUE's grundlæggende værdier og etik. Derfor udvides NATRUE's modstand mod test af slutprodukter på dyr ifølge kosmetikforordning (EC Nr. 1223/2009) til også at omfatte lande uden for EU.

Udover vand, som er den basale og derfor ofte største bestanddel i kosmetiske sammensætninger, er kemisk umodificerede *naturlige ingredienser (naturesubstanser, fx fedtstoffer, hydroalkoholiske planteekstrakter)* sædvanligvis hovedbestanddelen i det færdige produkt, hvis det betegnes som et 'naturkosmetisk produkt'. De

anvendte kemisk umodificerede naturingredienser bør så vidt muligt være af økologisk kvalitet.

Naturidentiske stoffer må kun anvendes, dersom naturlige stoffer ikke kan skaffes fra naturen ved anvendelse af en rimelig teknisk indsats. Naturidentiske ingredienser indgår i nedennævnte positivlister.

Brugen af *naturafledte substanser* kan kun forsvares, hvis disses funktion ikke kan opnås med naturlige substanser. Naturafledte substanser udvindes altid fra naturlige substanser, omend mineralolie er udelukket som råmateriale. De bør kun fremstilles ved processer som svarer til fysiologiske processer (fx dannelsen af partielle glycerider ved en proces svarende til fordøjelsen af fedt). Antallet af kemiske modifikationstrin bør holdes på et minimum.

Naturafledte substanser bør så vidt muligt være fremstillet af økologiske råvarer. Naturafledte stoffers miljømæssige kompatibilitet bør evalueres separat for at sikre, at de kan føres tilbage uden at forårsage nogen problemer i den naturlige cyklus. For vaskeaktive, naturafledte stoffer stilles særligt strenge krav til biologisk nedbrydelighed.

Der skal også tages højde for bæredygtighedsaspekter hele vejen ad værdikæden under hensyn til biodiversitet (udfærdigelse af en bæredygtighedsrapport eller miljøpåvirkningsvurdering af producenterne).

De konkrete krav naturkosmetik skal leve op til omfatter:

- Positivlister over naturlige substanser, naturafledte substanser og naturidentiske substanser, som er godkendte til brug i naturkosmetik,
- Beskrivelser af tilladte fremstillingsmetoder for naturkosmetik såvel for naturlige, naturafledte som naturidentiske råmaterialer,
- De påkrævede minimumsniveauer for natursubstanser og naturlige substanser af økologisk kvalitet, samt maximumniveauet for naturafledte råmaterialer i de tre kategorier 'naturkosmetik', 'naturkosmetik med økologisk bestanddel', og 'økologisk kosmetik',
- Såvel som kriterier for emballage og visse bærermaterialer.

Det er muligt at få certificeret produkter på basis af NATRUE-kriterierne for naturlig og økologisk kosmetik uafhængigt af medlemskab af NATRUE eller andre institutioner. For at anvende NATRUE-mærket er det nødvendigt at mindst 75% af alle individuelle færdige produkter (dvs recepturer) i en given serie af kosmetiske produkter af samme mærke (defineret som varemærke /mærkevare samt mærkevarekommunikation) kan certificeres som naturlig eller økologisk kosmetik. Dette krav er ikke gældende for kosmetiske råvarer.

Principielt vedrører alle henvisninger til lovgivningen i dette dokument om krav den nugældende Europæiske lovgivning. I ikke EU lande/regioner må disse henvisninger tilpasses den tilsvarende nationale lovgivning i de lande, hvor produkterne skal markedsføres.

Forord slut.

A. Definition af tilladte ingredienser og processer

a) Naturkosmetik er produkter som, – i henhold til nr. 2 og 3 – produceres af udelukkende **naturlige substanser**. **Naturlige substanser** er substanser af botanisk, uorganisk-mineralsk eller animalsk oprindelse (med undtagelse af døde hvirveldyr) og disses blandinger og reaktionsprodukter med hverandre. Udelukkende fysiske processer inkl. udtrækning med de i Anneks 1a opførte udtræknings- og renselsesmidler og i Anneks 1b opførte pH-justerende midler er tilladte til udvinding og yderligere forarbejdning. Enzymatiske og mikrobiologiske metoder er også tilladt, såfremt der udelukkende anvendes naturligt forekommende enzymer og mikroorganismer og så længe slutproduktet er identisk med de stoffer, som findes i naturen. Råmaterialer fra planter eller af animalsk oprindelse såvel som færdige produkter må ikke udsættes for ioniserende stråling. Blegning af naturlige substanser er kun tilladt, såfremt der ikke anvendes klor (natriumhypochlorit). Hvad angår GMO-frihed skal såvel slutproduktet og udgangsmaterialer som anvendte enzymer og mikroorganismer leve op til kriterierne i EU's Økologiforordning [Regulativ EC Nr. 834/2007, tidl. (til 31/12/2008) Regulativ (EEC) Nr. 2092/91]. Dette krav gælder også for stoffer, som ikke er omfattede af reguleringen (eks. ikke-økologiske

ingredienser, ikke fødevarer og ikke foder stoffer)

b) Naturlige duftstoffer (f.eks. æteriske olier) som følger ISO standard 9235 kan anvendes i naturlig kosmetik. Dette inkluderer isolater af æteriske olier og æteriske olier rekonstrueret fra disse. Syntetiske, naturidentiske duftstoffer og kemisk modificerede naturlige duftstoffer må ikke anvendes i naturlig kosmetik. De naturlige parfumer skal ligeledes opfylde alle andre krav i NATRUE-kriterierne.

c) For naturlig kosmetik stilles der ikke særlige krav til vandets oprindelse. Ved beregningen af andelen af naturlige substanser i det kosmetiske produkt (jf. afsnit B), indgår vand kun i beregningerne, dersom det indgår som en bestanddel af den tilsatte vegetabiliske forbindelse (direkte fra tilsat vegetabilisk juice).

Til konservering af naturkosmetik kan anvendes de **naturidentiske konserveringsmidler** der er optegnet i Anneks 2a [I overensstemmelse med **Anneks V i kosmetikforordning (EC Nr. 1223/2009)**]. Brugen af disse substanser skal indikeres med ordlyden 'konserveret med...' på emballagen.

De **naturidentiske, uorganiske pigmenter og mineraler** som er opført i Anneks 2b må også anvendes i naturlig kosmetik.

Naturafledte substanser må kun anvendes i produktionen af naturlig kosmetik såfremt de er udvundet via kemiske reaktioner, inklusiv bioteknologiske processer, fra naturlige substanser som defineret i sektion A.1.a (dvs. fedtstoffer, olier, vokse, lecithiner, mono-, oligo- og polysaccharider, proteiner og lipoproteiner).

Følgende kemiske reaktioner er tilladte: Hydrolyse (inkl. forsæbning), neutralisering, kondensationsreaktion med eliminerende af vand, esterificering, transesterificering, hydrogenering, hydrogenolyse, dehydrogenering, glycosidering, fosforylering, sulfatering, acetylering, amidering og iltning (med ilt, ozon og peroxider), samt pyrolyse **og dimerisering**.

Hvis det er teknisk set uundgåeligt eller nødvendigt med henblik på at tilpasse processer til forbedret energieffektivitet eller forbedret bæredygtighed, skal hertil nødvendige materialer og katalysatorer inklusiv enzymer og mikroorganismer komplet fjernes efter brug. Kun ubetydelige og teknisk set uundgåelige spormængder må findes i det endelige produkt.

Naturafledte substanser inkluderer også yderligere substanser (udover de i pkt. 2 nævnte) som forekommer naturligt men ikke kan udvindes i tilstrækkelige mængder fra deres naturlige kilder ved brug af tidssvarende teknologi.

Anneks 3 indeholder en åben liste over godkendte naturafledte substanser, som kan leve op til de ovennævnte krav.

Vaskeaktive stoffer skal være fuldstændigt biologisk nedbrydelige i overensstemmelse med EU-regulativet vedr. rengøringsmidler [Regulativ (EC) Nr. 648/2004].

Hvis det er teknisk set uundgåeligt eller nødvendigt med henblik på at tilpasse processer til forbedret energieffektivitet eller forbedret bæredygtighed, skal hertil nødvendige materialer og katalysatorer inklusiv enzymer og mikroorganismer, som ikke opfylder NATRUE's kriterier, komplet fjernes efter brug. Kun ubetydelige og teknisk set uundgåelige spormængder må findes i det endelige produkt.

Det skal under alle forarbejdnings-, produktions- og påfyldningsprocesser sikres at uønskede stoffer hidrørende fra disse processer, fra emballager, eller fra opbevaringsbeholdere ikke overføres til produkterne.

B. Minimumskrav til indhold af naturlige substanser, naturlige substanser af økologisk kvalitet, og maksimale værdier for naturafledte substanser

1. Naturkosmetik

Minimumsniveauet for naturlige substanser og maksimumniveauet for naturafledte råmaterialer (med henvisning til hele formuleringen) præsenteres for hver produktgruppe i Tabel 1 (her gælder Anneks 4 ikke).

Vandholdige, naturlige substanser indgår med følgende vægt-procent:*

a) Rene plantesafter: 100%

b) Koncentrerede plantesafter: Kun 100 % koncentrat medregnes (som naturlig substans). Vand til

tilbagefortynding medregnes ikke.

c) Vandige ekstrakter: Kun selve plantedelen

d) Hydroalkoholiske ekstrakter: Plante- og alkoholdelene medregnes (såfremt sidstnævnte er naturlig substans)

2. Naturkosmetik med økologiske bestanddele

Grundkrav: Ud over de basale krav fastlagt under punkt 1 skal følgende krav efterleves: Produktet skal indeholde (med henvisning til hele formuleringen) mindst 15% kemisk umodificerede, naturlige stoffer og højst 15% naturafledte stoffer (jævnfør Tabel 2).

Yderligere krav:

1) Mindst 70% af de naturlige og naturafledte stoffer (hvis de er tilladt efter § B2.2) hidrørende fra planter eller dyr indeholdt i produktet skal komme fra kontrolleret, økologisk landbrug og/eller fra vildtindsamling, certificeret af et behørigt anerkendt certificeringsorgan eller myndighed i overensstemmelse med en økologisk standard eller regulering, som er godkendt i [IFOAM familien af standarder](#) eller efter denne standard.

2) De i produktet indeholdte naturafledte ingredienser, som opført i Anneks 4, kan stamme fra kontrolleret, økologisk oprindelsesmateriale. I sådanne tilfælde kan den økologiske andel heraf for størstepartens vedkommende adderes til det øvrige økologiske indhold i produktet. Listen vil regelmæssigt blive opdateret med henblik på at tage hensyn til den øgede tilgængelighed af sådanne naturafledte substanser baseret på økologiske basisråvarer.

3. Økologisk kosmetik

Grundkrav: Ud over de basale krav fastlagt under punkt 2 skal følgende krav efterleves: Produktet skal indeholde (med henvisning til hele formuleringen) mindst 20% kemisk umodificerede, naturlige stoffer og højst 15% naturafledte stoffer (jævnfør Tabel 3).

Yderligere krav:

1) Mindst 95% af de naturlige og naturafledte stoffer, (hvis de er tilladt efter § B2.2) hidrørende fra planter eller dyr indeholdt i produktet skal komme fra kontrolleret, økologisk landbrug og/eller fra vildtindsamling, certificeret af et behørigt anerkendt certificeringsorgan eller myndighed i overensstemmelse med en økologisk standard eller regulering, som er godkendt i [IFOAM familien af standarder](#) eller efter denne standard.

2) De i produktet indeholdte naturafledte ingredienser, som opført i Anneks 4, kan stamme fra kontrolleret, økologisk oprindelsesmateriale. I sådanne tilfælde kan den økologiske andel heraf for størstepartens vedkommende adderes til det øvrige økologiske indhold i produktet. Listen vil regelmæssigt blive opdateret med henblik på at tage hensyn til den

øgede tilgængelighed af sådanne naturafledte substanser baseret på økologiske basisråvarer.

*Eksempler på kalkulation af planteekstrakter og hydrolater/blomstervand gives i Anneks 5.

For Sæber: Naturlig og Naturafledt andel vil blive tilføjet.

C. Krav til bærematerialer (fx vådservietter og rondeller).

1. Alle bærematerialer brugt til anvendelse af en formulering på hudens overflade (dvs. servietter eller rondeller) skal opfylde kravene til naturlige og /eller naturafledte stoffer (som de er defineret i § A1a) og de skal være udvundet af fornybare / gendyrkelige råmaterialer.

D. Krav til emballering og emballagemateriale

1. Emballageforbrug skal så vidt muligt holdes på et minimum.

2. Om muligt bør produkter designes til flere ganges anvendelse (prøvepakker undtaget).
3. Hvis der er teknisk mulighed for og adgang til genbrugelige emballagematerialer, om muligt fremstillet af fornybare / gendyrkelige råmaterialer, skal disse anvendes.
4. Halogeneret plast må ikke anvendes til emballage.
5. Beholdere med luft, kvælestof, ilt og kuldioxid (men uden VOC(Volatile Organic Compounds) kan certificeres som naturlig eller økologisk kosmetik ifølge NATRUE (luft, kvælestof, ilt og kuldioxid accepteres). Gasserne vil ikke blive taget i betragtning i forbindelse med beregning i henhold til Tabel 1, 2 eller 3 (se nedenfor)

Annekser: De følgende annekser kan findes i online tilgængelige excel filer:

Anneks 1a: Ekstraktionsmidler, som er godkendte ved fremstilling af naturlige stoffer

Anneks 1b: pH-justerende og ionbytende midler godkendt til fremstillingen af naturlig kosmetik

Anneks 2a: Naturidentiske konserveringsmidler godkendt til fremstillingen af naturlig kosmetik

Anneks 2b: Naturidentiske, uorganiske pigmenter og mineraler godkendt til anvendelse i naturlig kosmetik

Anneks 3: Naturafledte stoffer godkendt til produktion af naturlig kosmetik (åben liste af INCI-betegnelser)

Anneks 4: Den økologiske andel af naturafledte substanser som er forarbejdet ud fra økologiske råmaterialer ifølge kriterierne fremført i EU Økologiforordning [Regulativ EC Nr. 834/2007, tidl. (til 31/12/2008) Regulativ (EEC) Nr. 2092/91] eller i USDAs National Organic Program (NOP) – gældende fra 1. januar 2012. Denne liste ajourføres regelmæssigt.

Anneks 5: Eksempler på beregning af den naturlige (økologiske) andel af planteekstrakter og hydrolater/blomstervand

Table 1: Krav til produkter i kategorien "Naturkosmetik"

	1***	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11***	12	13	
Indhold af råvare i det færdige produkt (%)	Olier/vandfrie rense- og hudplejemidler	Parfume, Eau de Parfume, Eau de Toilette, Eau de Cologne	Hudpleje emulsioner (W/O) og Oliegeler	Dekorativ kosmetik indeholdende vand	Deodoranter og antiperspiranter	Hudpleje emulsioner (O/W) og geler	Solbeskyttelsesmidler	Hårplejeprodukter	Renseprodukter	indeholdende vand	Mundpleje produkter	Dekorativ kosmetik, vandfri	Sæber	Vandige opløsninger
Indhold af vand (%)	Vandfri	Ingen krav eller begrænsninger									Vandfri	Ingen krav eller begrænsninger		
Minimum indhold af naturlige substanser (%)	90	60	30	15	15	10	10	3	3	2	1	1	0.1	
Indhold af naturidentiske substanser (%)	Ingen krav eller begrænsninger													
Maksimum indhold af naturafledte substanser (%)	10	10	15	20	30	20	45	40	85	70	50	99	5	

*** Op til 4,4% vand indeholdt i alkohol undtages fra at medgå i vurderinger af hvorvidt produktet betragtes som vand-frit.

Table 2: Krav til produkter i kategorien "Naturkosmetik med økologiske ingredienser"

	1***	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11***	12	13	
Indhold af råvare i det færdige produkt (%)	Olier/vandfrie rense- og hudplejemidler	Parfume, Eau de Parfume, Eau de Toilette, Eau de Cologne	Hudpleje emulsioner (W/O) og Oliegeler	Dekorativ kosmetik indeholdende vand	Deodoranter og antiperspiranter	Hudpleje emulsioner (O/W) og geler	Solbeskyttelsesmidler	Hårplejeprodukter	Renseprodukter	indeholdende vand	Mundpleje produkter	Dekorativ kosmetik, vandfri	Sæber	Vandige opløsninger
Indhold af vand (%)	Vandfri	Ingen krav eller begrænsninger									Vandfri	Ingen krav eller begrænsninger		
Minimum indhold af naturlige substanser (%)	90*	60*	30*	15*	15*	15*	15*	15*	15*	15*	15*	1*	15*	
Indhold af naturidentiske substanser (%)	Ingen krav eller begrænsninger													
Maksimum indhold af naturafledte substanser (%)	10**	10**	15**	15**	15**	15**	15**	15**	15**	15**	15**	99**	5**	

* Bemærk venligst de yderligere krav til substanser fra kontrolleret økologisk produktion i afsnit B.2.

** Bemærk venligst de yderligere krav med hensyn til produktion af naturafledte substanser lavet ud fra økologiske oprindelsesmaterialer i sektion B.2.

*** Op til 4,4% vand indeholdt i alkohol undtages fra at medgå i vurderinger af hvorvidt produktet betragtes som vand-frit.

Bemærk venligst de yderligere krav med hensyn til sæber i sektion B.2.

Table 3: Krav til produkter i kategorien "Økologisk Kosmetik"

	1***	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11***	12	13	
Indhold af råvare i det færdige produkt (%)	Olier/vandfrie rense- og hudplejemidler	Parfume, Eau de Parfume, Eau de Toilette, Eau de Cologne	Hudpleje emulsioner (W/O) og Oliegeler	Dekorativ kosmetik indeholdende vand	Deodoranter og antiperspiranter	Hudpleje emulsioner (O/W) og geler	Solbeskyttelsesmidler	Hårplejeprodukter	Renseprodukter	indeholdende vand	Mundpleje produkter	Dekorativ kosmetik, vandfri	Sæber	Vandige opløsninger
Indhold af vand (%)	Vandfri	Ingen krav eller begrænsninger									Vandfri	Ingen krav eller begrænsninger		
Minimum indhold af naturlige substanser (%)	90*	60*	30*	20*	20*	20*	20*	20*	20*	20*	20*	1*	20*	
Indhold af naturidentiske substanser (%)	Ingen krav eller begrænsninger													
Maksimum indhold af naturafledte substanser (%)	10**	10**	15**	15**	15**	15**	15**	15**	15**	15**	15**	99**	5**	

* Bemærk venligst de yderligere krav til substanser fra kontrolleret økologisk produktion i afsnit B.3.

** Bemærk venligst de yderligere krav med hensyn til produktion af naturafledte substanser lavet ud fra økologiske oprindelsesmaterialer i sektion B.3.

*** Op til 4,4% vand indeholdt i alkohol undtages fra at medgå i vurderinger af hvorvidt produktet betragtes som vand-frit.

Bemærk venligst de yderligere krav med hensyn til sæber i sektion B.3.